

-रुः 1 A horse. -2 A tooth. -3 Pride. -4 Cupid, the god of love. -5 Śiva. -6 Likeness for prohibited things. -7 The white colour. -रुः f. A girl who chooses her own husband (खरुः पतिवरा कन्या Sk.).

खरोष्टी A kind of alphabet; Lv. 10. 29.

खर्ज 1 P. [खर्जति, खर्जित] 1 To pain, make uneasy. -2 To creak. -3 To cleanse. -4 To worship, honour.

खर्जनम् Scratching.

खर्जिका 1 A venereal disease. -2 A relish.

खर्जुः f. 1 Scratching. -2 The date-tree. -3 The Dhattūra plant. -4 A worm, a kind of insect.

खर्जुरम् Silver.

खर्जुः f. 1 Itching, itch, scab. -2 A kind of insect; L. D. B.

खर्जुरः [Un. 4. 90] 1 Date-tree. -2 A scorpion. -रम् 1 Silver; वर्ष सुधांशोरपि चूर्णपूर्णं जानामि खर्जुरमयं करण्डम् Rām. Ch. 6. 60. -2 Yellow orpiment. -3 The fruit of the date-tree. -री The date-tree; R. 4. 57. -Comp. -रसः the juice of the wild date (Mar. ताडी); also खर्जूरीरसः. -जः a kind of sugar.

खर्जूरकः A scorpion.

खर्जूरीका a kind of sweetmeat.

खर्द 1 P. [खर्दति] To bite, sting.

खर्परः 1 A thief. -2 A rogue, cheat. -3 A beggar's bowl. -4 The skull. -5 A piece of a broken jar, potsherd. -3 An umbrella. -रम् = खर्परी q. v.

खर्परीका, -खर्परी A kind of collyrium.

खर्बूरम् Coconut kernel; खर्बूरं मरिचं पूगं देवदारं च नागरम् Śiva. B. 30. 16.

खर्मम् 1 Silk. -2 Valour. -3 Harshness.

खर्व (खर्वति, खर्वित) 1 To go, move, go towards. -2 To be proud.

खर्व (-र्व) a. [खर्व-अच्] 1 Mutilated, crippled, imperfect; Yv. Ts. 2. 5. 1. 7. -2 Dwarfish, low, short in stature. -र्वः, -र्वम् A large number (10,000,000,000). -3 N. of one of the treasures of Kubera. -Comp. -इतर a. not small, great; प्रमुदितहृदः सर्वे खर्वतरस्मयसंगताः Śiva. B. 22. 71. -शाख a. dwarfish, small, short.

खर्वित a. (anything) That has become dwarfish; निशुम्भभरनम्रोर्वाखर्विताः पर्वता अपि Ks. 51. 1.

खर्वटः, -टम् [खर्व-अट्] 1 A market-town. -2 A village at the foot of a mountain; this word generally occurs joined with खेट; Bhāg. 1. 6. 11; 4. 18. 31; 7. 2. 14; धनुःशतं परीणाहो ग्रामे क्षेत्रान्तरं भवेत् । द्वे शते खर्वटस्य स्यान्नगरस्य

चतुःशतम् ॥ Y. 2. 167. Mitākṣarā says खर्वटस्य प्रचुरकण्टक-सन्तानस्य ग्रामस्य खर्वटानि कुनगराणि । (प्रश्रव्याकरणसूत्रव्याख्याने). -3 A mixed locality on the bank of a river, partly a village and partly a town (according to the text of Bhṛigu, quoted in Śhrīdharasvāmin's commentary on the Bhāg.); cf. Rājadharmakaustubha, G. O. S. 72, p. 103. -4 A principal village among two hundred ones (Dānasāgara, Bibliotheca Indica 274, Fasc. I, p. 145); cf. also दण्डविवेक, G. O. S. 52, p. 277.

खर्बु (बु) जम् The water-melon.

खल 1 P. (खलति, खलित) 1 To move, shake. -2 To gather, collect.

खलः, -लम् [खल-अच्] 1 A threshing floor; खले न पर्षान् प्रति हन्मि भूरि Rv. 10. 48. 7; Ms. 11. 17, 115; Y. 2. 282. -2 Earth, soil. -3 Place, site; Bhāg. 5. 26. 14. -4 A heap of dust. -5 Sediment, dregs, deposit of oil &c; दत्ते खले नु निखिलं खलु येन दुग्धम् Pt. 2. 53. -6 A mill. -7 A contest, battle. -लः 1 A wicked or mischievous person, a villain; (also a.) low, mischievous, base, villainous, inferior, mean; सर्पः क्रूरः खलः क्रूरः सर्पात् क्रूरतरः खलः । मन्त्रौषधि-वशः सर्पः खलः केन निवार्यते ॥ Chān. 26; विषधरतोऽप्यतिवि-षमः खल इति न मृषा वदन्ति विद्वांसः । यदयं नकुलद्वेषी सकुलद्वेषी पुनः पिशुनः ॥ Vās.; cf. Bv. 1. 76, 78, 91, 98; पीडनं बहुधान्यस्य ..... करोति यः । खलानां तु वरं ग्रामाद्गहिरिच निवेशनम् ॥ Subhāṣ. Mark the pun on the words खल and बहुधान्यस्य. -2 The sun. -3 The thorn-apple. [खलीकृ means (1) 'to crush'; (2) 'to hurt or injure'; (3) 'to ill-treat, scorn'; परोक्षे खलीकृतोऽयं वृत्कारः Mk. 2.] -Comp. -उक्तिः f. abuse, wicked language. -कुलः a vetch, glycine tomentosa (Mar. कुलीथ, हुलगे); दश ग्राम्याणि धान्यानि भवन्ति व्रीहियवास्ति-लमाषा अणुप्रियङ्गवो गोधूमाश्च मसूराश्च खल्वाश्च खलकुलाश्च ... Bri. Up. 6. 3. 13. -धान्यम् a threshing-floor. -पूः m., f. a sweeper, cleaner. -मूर्ति quick-silver. -संसर्गः keeping company with a wicked man.

खलिन a. Having sediment. -m. N. of Śiva.

खलि (ली) नः -नम् The bit of a bridle; श्लिष्यद्विरन्यो-न्यमुखाग्रसङ्गस्खलखलीनं हरिभिविलोकैः Śi. 3. 66.

खलिनी A multitude of threshing floors. P. IV. 2. 51.

खलीकारः, कृतिः f. 1 Hurting, injuring. -2 Ill-treating; Śānti. 1. 25. -3 Evil, mischief; इति ते च खलीकृतिम् Ks. 13. 157.

खलीकृत a. Treated like a bad man, insulted; एष पुनर्जांमातुः प्रियवयस्यो ब्राह्मणस्त्वया खलीकृतः Nāg. 3.

खलेधानी, -वाली The post of a threshing floor.

खलकः A pitcher.

खलति a. Bald-headed, bald; युवखलतिः.

खलतिकः A mountain.